

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس

گروه آموزشی مامایی

نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

عنوان درس: بارداری و زایمان (۱)

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۵۱۸۳۱۶

تعداد واحد: ۲ واحد

رشته مقطع و ترم دانشجو: کارشناسی مامایی - ترم ۳

تعداد دانشجویان:

دروس پیشین: دروس علوم پایه (آناتومی - فیزیولوژی - جنین شناسی)

مسئول درس: مریم کیان پور

اسامی مدرسین: خانم والیانی - خانم کیان پور

تلفن تماس مسئول درس: ۳۷۹۲۷۵۳۵

Email: kianpour@mail.mui.ac.ir

ساعات حضور مسئول درس در دفتر کار: ۴-۲ روز شنبه

مقدمه

این درس به منظور آشنایی فراگیران با فیزیولوژی و تشخیص حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه زنان باردار و اصول مراقبتهای دوران بارداری، ناراحتیهای جزئی ناشی از بارداری و روشهای پیشگیری از آنها، آموزش داده می‌شود. با فراگیری این درس دانشجویان قادر به تشخیص موارد غیرطبیعی در دوران بارداری و اقدامات لازم در این زمینه خواهند شد. علاوه بر این فراگیران در زمینه آموزش بهداشت به مادر و خانواده وی در زمینه مسائل جسمانی، روانی، اجتماعی و عاطفی نیز آموزش در کاربرد نظریه‌ها و مفاهیم جدید بارداری در ارائه خدمات مامایی مهارت پیدا نموده و با محدودیتهای و مسئولیتهای حرفه‌ای و وظائف انسانی و اخلاقی ماما در قبال مادر باردار و رعایت موازین شرعی در ارائه خدمات مامایی آشنا خواهند شد.

اهداف کلی

- ۱- دانشجو با اهداف علم مامایی و زایمان و آمار حیاتی در مامائی در این رابطه آشنا شود.
- ۲- دانشجو با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن، فیزیولوژی بارداری، تشخیص حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه زن باردار، اصول مراقبتهای دوران بارداری و ناراحتیهای جزئی ناشی از حاملگی و طرق پیشگیری از آنها آشنا شده و آنها را درک نماید.
- ۳- دانشجو با تشخیص موارد غیرطبیعی از موارد طبیعی در دوران بارداری و چگونگی اداره آنها آشنا شود.

اهداف رفتاری

دانشجویان بایستی بعد از گذراندن این واحد قادر باشند:

- ۱- علم مامایی، بهداشت مادر و کودک، اهداف علم مامایی و جایگاه ماما در آنها، وظائف و صلاحیتهای ماما در سیستم ارائه مراقبتها و شاخص های بهداشتی در این زمینه (نسبت تولد، مرگ و میر مادر و نوزاد و ...) را توضیح دهند.
- ۲- آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن را توصیف کنند.
- ۳- سیکل قاعدگی و تخمدانی را توضیح دهند.
- ۴- پروسه لقاح و نیز رشد و تکامل تخم را توضیح دهند.
- ۵- نحوه تشکیل جفت و ترشح هورمونهای آن، تشکیل و بند ناف و ترشح مایع آمنیوتیک را شرح داده و اعمال آنها توضیح دهند.
- ۶- نحوه ارائه مشاوره پیش بارداری را که به منظور آمادگی، برای بارداری ارائه خواهد شد، شرح دهند.
- ۷- تغییرات فیزیولوژیک دستگاههای مختلف بدن مادر در دوران بارداری را شرح دهند.
- ۸- علائم حاملگی (فرضی، احتمالی و قطعی) را بیان کنند.
- ۹- چگونگی تشخیص حاملگی (ازمایشات، سونوگرافی) را ذکر کنند.
- ۱۰- مفهوم مراقبتهای دوران بارداری را شرح دهند.
- ۱۱- نحوه انجام مراقبتهای این دوران (معاینات، آزمایشات، موارد مهم و قابل توجه)، از نظر محتوا و توالی زمانی را شرح دهند.
- ۱۲- علائم خطر را که موجب ایجاد حاملگی پر خطر می گردد، را شرح دهند.
- ۱۳- نحوه بررسی وضعیت سلامت جنین را توصیف نمایند.
- ۱۴- شکایات و ناراحتیهای شایع دوران بارداری را فهرست نموده و راههای مقابله با آن را شرح دهند.
- ۱۵- محتوای برنامه تغذیه مادر در دوران بارداری (کالری، مواد مغذی مهم و...) و وزن گیری مادر را توضیح دهند.
- ۱۶- آناتومی لگن طبیعی و نیز انواع لگن را از نقطه نظر علم زایمان توصیف نمایند.
- ۱۷- قواره، قرار، پرزانتاسیون و پوزیشن جنین و راههای تشخیص آن را توضیح دهند.
- ۱۸- نحوه انجام و مانورهای لئوپولد را توضیح دهند، و دلایل انجام هر کدام را درک نمایند.
- ۱۹- انواع و علل خونریزی های سه ماهه اول حاملگی و نحوه تشخیص و درمان آنها را توضیح دهد.
- ۲۰- نظر دین اسلام را در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری را توضیح دهند.

روش تدریس و وسایل مورد نیاز:

نحوه تدریس به روش سخنرانی (به همراه پرسش و پاسخ) توسط مدرس و نیز ارائه کنفرانس میباشد. جهت تدریس از وسایل کمک آموزشی مانند تخته سیاه، گچ، وایت برد، اورهد، اسلاید، فیلم ویدئویی و ماکت استفاده خواهد شد. دانشجویان موظفند پیرامون تعدادی از مطالب تدریس شده تحقیق نموده و با استفاده از مجلات و **Internet**، جدیدترین یافتهها را بدست آورده و در پایان تدریس به صورت شفاهی و یا کتبی ارائه نمایند. این درس توسط مدرسین گروه مامائی ارائه می گردد.

مسئولیتها و فعالیتهای فراگیران:

- ۱- حضور به موقع و مرتب در کلاس

۲- مطالعه منابع معرفی شده در ضمن تدریس و پاسخگویی به سئوالات

۳- شرکت فعالانه در پرسش و پاسخ در مباحث درسی

۴- ارائه تکلیف درسی (کنفرانس)

۵- شرکت در امتحانات میان ترم و پایان ترم طبق تقویم آموزشی

روش ارزشیابی

۱- امتحان میان ترم (آزمون تستی) ۸ نمره

۲- امتحان پایان ترم (آزمون تستی و تشریحی و ۱۰٪ سئوالات از محتوای عناوین میان ترم می باشد) ۱۰ نمره

۳- پاسخ به سئوالات کلاسی و نیز ارائه کنفرانس دانشجویی در جلساتی که در ابتدای ترم مشخص می شود ۱/۵ نمره

۴- حضور و غیاب دانشجویان ۰/۵ نمره

سیاستها و قوانین:

۱) ورود و خروج از کلاس باید با هماهنگی استاد مربوطه باشد.

۲) از رفتارهای نامناسب در کلاس ضمن تدریس اجتناب شود.

۳) دستگاه تلفن همراه در کلاس باید خاموش باشد.

۴) تأخیر حضور در کلاس برای بار اول به صورت دادن تذکر و در صورت تکرار تأخیر در حضور کلاس، همان جلسه غیبت اعلام می گردد.

۵) غیبت بیش از حد مجاز، اطلاع رسانی به آموزش دانشکده و کسر نمره پایان ترم را به دنبال خواهد داشت.

مصوبه شورای آموزشی دانشگاه

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص معاون محترم آموزشی دانشکده مربوطه مجاز شناخته شود. بشرح زیر می باشد.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجویان در کلاس درس در سقف کمتر چها ر هفدهم از بشرح زیر می باشد.

- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش

- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره

- سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲/۲۵ نمره

- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود مقرر گردید به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

عنوان درس: بارداری و زایمان ۱
ترم ۳ مامائی پیوسته
نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

زمان کلاس : روزهای شنبه ساعت ۴-۲

مکان کلاس : کلاس شماره

ردیف	تاریخ	روز	ساعت	موضوع	مدرس
۱	۹۶/۶/۲۵	شنبه	۴-۲	معرفی درس - علائم حاملگی (فرضی ، احتمالی و قطعی) ، چگونگی تشخیص حاملگی (ازمایشات ، سونوگرافی)	سرکار خانم کیان پور
۲	۹۶/۷/۱	شنبه	۴-۲	اهداف علم مامایی ، جایگاه ماما ، وظائف و صلاحیتهای ماما در سیستم ارائه مراقبتها و شاخص های بهداشتی و آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن	سرکار خانم والیانی
	۹۶/۷/۸	شنبه	-----	تعطیل رسمی	-----
۳	۹۶/۷/۱۵	شنبه	۴-۲	سیکل قاعدگی و سیکل تخمدانی ، آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن	سرکار خانم والیانی
۴	۹۶/۷/۲۲	شنبه	۴-۲	آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن نظر دین اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری	سرکار خانم والیانی
۵	۹۶/۷/۲۹	شنبه	۴-۲	دسیدوا جفت و بند ناف، هورمونهای جفتی ، مایع آمنیوتیک و اعمال آنها	سرکار خانم والیانی
۶	۹۶/۸/۶	شنبه	۴-۲	تغییرات فیزیولوژیک بدن مادر در بارداری	سرکار خانم کیان پور
۷	۹۶/۸/۱۳	شنبه	۴-۲	تغییرات فیزیولوژیک بدن مادر در بارداری	سرکار خانم کیان پور
۸	۹۶/۸/۲۰	شنبه	۴-۲	مشاوره و مراقبتهای پیش بارداری	سرکار خانم کیان پور
۹	۹۶/۸/۲۷	شنبه	۴-۲	انواع لگن طبیعی - مانورهای لئوپولد	سرکار خانم والیانی
۱۰	----			امتحان میان ترم	مدرسین درس
۱۱	۹۶/۹/۴	شنبه	۴-۲	قواره، قرار، پرزانتاسیون، پوزیشن جنین	سرکار خانم کیان پور
۱۲	۹۶/۹/۱۱	شنبه	۴-۲	مراقبتهای دوران بارداری ، نحوه انجام مراقبتهای این دوران (معاینات ، آزمایشات ، موارد مهم و قابل توجه) ، از نظر محتوا و توالی زمان	سرکار خانم کیان پور

سرکار خانم کیان پور	تغذیه مادر در دوران بارداری (کالری ، مواد مغذی مهم) ، وزن گیری مادر	۴-۲	شنبه	۹۶/۹/۱۸	۱۳
سرکار خانم کیان پور	شکایات و ناراحتیهای شایع دوران بارداری ، علائم حاملگی پر خطر و بررسی وضعیت سلامت جنین	۴-۲	شنبه	۹۶/۹/۲۵	۱۴
سرکار خانم والیانی	سقط : اتیولوژی، علائم ، تشخیص و درمان	۴-۲	شنبه	۹۶/۱۰/۲	۱۵
	حاملگی خارج از رحم : اتیولوژی، علائم ، تشخیص و درمان سرکار خانم والیانی	۴-۲	شنبه	۹۶/۱۰/۹	۱۶
سرکار خانم والیانی	مول هیداتی فورم : اتیولوژی، علائم ، تشخیص و درمان	۴-۲	شنبه	۹۶/۱۰/۱۳	۱۷
مدرسین درس	امتحان پایان ترم				

منابع :

- ✓ بارداری و زایمان ویلیامز .کانینگهام ، لونو، بلوم، اسپانگ، دشی، هافمن ، کیسی ، شفیاد . ترجمه دکتر بهرام قاضی جهانی و روشنک قطبی . ویراست بیست و چهارم . سال ۲۰۱۴ .
- ✓ مامائی و بیماری های زنان دنفورت . گیبز، کارلن ، هی نی ، نیگارد ، ترجمه روشنک قطبی و دکتر بهرام قاضی جهانی . چاپ دهم . جلد اول . سال ۱۳۹۱ .
- ✓ *Mayles' A text book for Midwives. Marshall & Raynor. Churchill Livingstone. 2014.*
- ✓ *The labor progress handbook. pennysimkin. 10th edition. Elsevier MOSBY 2011.*
- ✓ *High Risk pregnancy management Options. James. Steer. Weiner. Gonik. Crowthe, Robson Elsevier Saunders. 4th edition. 2011. Chapter 5,6.*
- ✓ *Introduction to Maternity and Pediatric Nursing. Leifer. Elsevier. 2015. Unit II. Chapter 2,3,4,5.*
- ✓ *Maternity and Women's Health Care. Lowdermilk. Perry. Cashion. Alden. Elsevier. 11th Edition. 2016. Unit III. Chapter 13,14,15*

